

Patrik LENGHART, *České dopisy v archivním fondu Michala Institorise Mošovského - kritická edice a analýza*, Bakalářská práce, ÚHV FF Univerzita Pardubice, Pardubice 2025.

Posudek vedoucí práce

Cílem bakalářské práce Patrika Lengharta bylo editovat, analyzovat a kriticky zhodnotit soubor dopisů, který se nachází v knihovně Slovenské akademie věd v archivním fondu kazatele bratislavského luterského sboru Michala Institorise Mošovského. V tomto fondu je uloženo cca 300 dopisů kazatelů z českých a moravských luterských komunit z tolerančního období, většina je v latině, v češtině je pouze 30 dopisů, přičemž část pochází z pražského luterského sboru a byly již editovány. P. Lenghart zpracoval zbývající korpus českých dopisů, které byly odeslány z různých lokalit Čech a Moravy a tvoří nesourodý soubor, o to však zajímavější, neboť prezentuje různorodost pisatelů i témat, jimž věnovali pozornost.

Autor své téma v úvodu práce ukotvuje dvěma obecnými kapitolami, první pojednává o konfesionálním vývoji českých zemích v předbělohorském období a v době rekatolizace, druhá věnuje pozornost vydání tolerančního patentu, jeho šíření a způsobu formování evangelických sborů v počáteční fázi tolerance. Autor zde využil obecnou literaturu vztahující se k tématu evangelictví a luterství, opřel se zejména o práce E. Melmukové, J. Justa a Z. R. Nešpora. Ve třetí kapitole věnuje pozornost osobnosti M. I. Mošovského, který byl adresátem editovaných dopisů, zde vytěžil informace ze studií E. Kowalské.

Dvě třetiny textu práce tvoří edice dopisů, které P. Lenghart pečlivě přepsal, opatřil poznámkovým aparátem a jmenným a místním rejstříkem. V úvodu edice autor analyzuje jednotlivé dopisy, pozornost věnuje jejich tematickému obsahu a také grafické a jazykové stránce. Následuje ediční poznámka, v níž jsou zevrubně vysvětleny zásady transkripce listů. Při editování se student musel vypořádat s velmi rozmanitým paleografickým materiálem, dopisy psali pisatelé s různou úrovní znalosti písma a pravopisu, počínaje kazateli a konče prostými členy sborů. Ocenit je třeba zejména přepis a analýzu obtížně srozumitelných listů kazatelů Jana Hrdličky ze Vsetína a Štěpána Breznaye z Javorníku, kteří spolu vedli spor o teologických rozdílech mezi učením Jednoty bratrské a učením tolerovaných konfesí. Za povedený považují závěr práce, v němž autor upouští od poněkud minimalistického stylu vyjadřování, jež je patrný v úvodních kapitolách, a zdařile shrnuje tematický obsah dopisů a hodnotí jejich jazykovou a stylistickou úroveň.

P. Lenghart se však nevyhnul některým drobným jazykovým a věcným chybám. Chybně je uveden anglický název práce, v úvodu, kde autor hodnotí použitou literaturu, chybí odkazy na ni pod čarou, název bratislavské Lyceální knihovny uvádí jednou česky, jindy slovensky, evangelické lyceum v Prešpurku na s. 14 nepřesně nazval univerzitou, objevuje se nejednotný přepis jména kazatele Szeleczenyho, na s. 29 je chybně přepsáno jméno Skorkovský jako Starkovský a poněkud nejasná je pozn. č. 66.

Jako celek však působí práce velmi dobrým dojmem, vykazuje dobrou jazykovou úroveň se zanedbatelným počtem chyb a překlepů, uspokojivá je i stylistika, byť autor je ve svém vyjadřování poněkud úsporný, jak už bylo zmíněno výše. To však práci neubírá na kvalitě.

Lze tedy konstatovat, že text splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Význam práce spočívá především v tom, že zpřístupňuje nové ego-dokumenty ze zahraničního archivu, jež jsou dalším kamínkem zasazeným do mozaiky dějin evangelictví v českých zemích.

Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou B.

V Pardubicích 8. 1. 2025

Mgr. Hana Stoklasová, Ph.D.